

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
- SECȚIILE UNITE -

DECIZIA Nr. 17
din 10 martie 2008

Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 866 din 22/12/2008

Dosar nr. 74/2007

Sub președinția domnului profesor univ. dr. Nicolae Popa, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție,

Secțiile Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, în conformitate cu dispozițiile art. 25 lit. a) din Legea [nr. 304/2004](#) privind organizarea judiciară, republicată, s-au întrunit pentru a examina recursul în interesul legii, declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, în legătură cu stabilirea încadrării juridice a pluralității de acte sexuale săvârșite în realizarea aceleiași rezoluții infracționale atunci când victima este membru al familiei, prin constrângerea acesteia sau profitând de imposibilitatea ei de a se apăra ori de a-și exprima voința, atât înainte, cât și după ce aceasta a împlinit 15 ani.

Secțiile Unite au fost constituite cu respectarea dispozițiilor art. 34 din Legea nr. 304/2004, republicată, fiind prezenți 91 de judecători din totalul de 114 aflați în funcție.

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a fost reprezentat de procurorul Gabriela Scutea, adjunct al procurorului general.

Reprezentanta procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a susținut recursul în interesul legii, cerând să se decidă în sensul că încadrarea juridică a infracțiunii continuate de viol, săvârșită în baza aceleiași rezoluții infracționale și după ce minora, care este membru al familiei, a împlinit 15 ani, trebuie să releve atât varianta tipică a infracțiunii cât și cele două forme agravante prevăzute de alin. 2 lit. b) și alin. 3 teza I ale [art. 197](#) din Codul penal.

SECȚIILE UNITE,

deliberând asupra recursului în interesul legii, constată următoarele:

În practica instanțelor judecătorești s-a constatat că nu există un punct de vedere unitar în legătură cu stabilirea încadrării juridice a pluralității de acte sexuale săvârșite în realizarea aceleiași rezoluții infracționale atunci când victima este membru al familiei, prin constrângerea acesteia sau profitând de imposibilitatea ei de a se apăra ori de a-și exprima voința, atât înainte, cât și după ce aceasta a împlinit 15 ani.

Astfel, unele instanțe s-au pronunțat în sensul că numai ultima acțiune a infracțiunii continuate de viol, epuizată după ce victima a împlinit vârsta de 15 ani, va impune încadrarea juridică în forma de bază și cea agravantă prevăzută de alin. 2 lit. b¹) al [art. 197](#) din Codul penal.

Alte instanțe, dimpotrivă, s-au pronunțat în sensul că încadrarea juridică a infracțiunii continuate de viol, săvârșită în baza aceleiași rezoluții și după ce minora, care este membru al familiei, a împlinit 15 ani, trebuie să releve atât varianta tipică a infracțiunii, cât și cele două forme agravante prevăzute de alin. 2 lit. b¹) și alin. 3 teza I ale art. 197 din Codul penal.

Aceste din urmă instanțe au interpretat și aplicat corect dispozițiile legii.

Potrivit art. 197 alin. 1 din Codul penal, infracțiunea de viol constă în "actul sexual, de orice natură, cu o persoană de sex diferit sau de același sex, prin constrângerea acesteia sau profitând de imposibilitatea ei de a se apăra ori de a-și exprima voința".

Totodată, pe lângă varianta tipică, prevăzută în alin. 1 al [art. 197](#) din Codul penal, violul este incriminat și în două forme agravante (cuprinse în alin. 2 și 3), fiecare conținând mai multe modalități alternative.

Prin incriminarea în variantele agravate, între care și cele prevăzute în alin. 2 lit. b¹) și în alin. 3 teza I, legiuitorul a sporit severitatea represiunii penale în raport cu varianta tipică (închisoare de la 5 la 18 ani pentru cea reglementată la alin. 2 și, respectiv, închisoare de la 10 la 25 ani pentru cea reglementată la alin. 3), ținând seama de pericolul social accentuat de anumite condiții referitoare la modul de săvârșire a faptei și efectele ei, vârsta victimei sau raporturile existente între făptuitor și victimă.

Între aceste circumstanțe de agravare, aceea reglementată la alin. 2 lit. b¹) din Codul penal se referă la cazul când "victima este membru al familiei", iar cea prevăzută în alin. 3 teza I din același articol se realizează atunci când "victima nu a împlinit vârsta de 15 ani" (14 ani anterior intrării în vigoare a

Ordonanței de urgență a Guvernului [nr. 89/2001](#) pentru modificarea și completarea unor dispoziții din Codul penal referitoare la infracțiuni privind viața sexuală).

Sub aspectul unității și pluralității infracțiunii de viol, chiar și în variantele agravate, este de observat că această infracțiune poate exista atât sub formă unică sau continuată, cât și sub forma concursului.

În adevăr, potrivit [art. 41](#) alin. 2 din Codul penal, "infracțiunea este continuată când o persoană săvârșește la diferite intervale de timp, dar în realizarea aceleiași rezoluții, acțiuni sau inacțiuni care prezintă, fiecare în parte, conținutul aceleiași infracțiuni".

Particularitățile infracțiunii de viol, în cazul repetării acesteia față de același subiect pasiv, conduc însă la concluzia că o atare infracțiune poate îndeplini condițiile pentru a fi considerată continuată numai atunci când acțiunile ce constituie părți constitutive ale acelei infracțiuni, desfășurate în realizarea aceleiași rezoluții, sunt săvârșite în modalități vădit similare, de natură a le atribui un conținut specific repetat în raport cu norma încălcată.

Dar, eventuala lipsă de omogenitate a acțiunilor, care pot diferenția faptic modalitatea de săvârșire a infracțiunii de viol, nu poate exclude caracterul unic al acestei infracțiuni, cât timp trăsăturile de distincție dintre acele acțiuni nu sunt de natură a înlătura omogenitatea lor juridică de ansamblu și sunt completate, în același timp, prin unitatea de rezoluție.

Sub acest aspect, unitatea de conținut, reliefată de săvârșirea, în baza aceleiași rezoluții, în sensul conceput inițial, de acte componente repetate ale infracțiunii de viol care pot fi diferite ca formă, fie în raport cu etapa de realizare, în care privișcă cele rămase în faza de tentativă sunt absorbite de cele desfășurate prin actele continuate, fie ca susceptibilitate de încadrare numai în infracțiunea tipică, de bază ([art. 197](#) alin. 1 din Codul penal) ori în una sau mai multe dintre formele de agravare (de la alin. 2 și 3 ale aceluiași articol) este esențial ca ele să fie unite prin una și aceeași rezoluție infracțională.

Acest punct de vedere, însușit constant de instanțe și promovat de instanța supremă, inclusiv prin Decizia de îndrumare nr. 10/1963, prin care s-a statuat că "infracțiunile pentru care legea penală prevede anumite trăsături agravate nu constituie infracțiuni de sine stătătoare, în concurs cu infracțiunile de bază la care se referă, ci infracțiuni unice sancționate mai grav prin textele de lege care le reglementează", impune, deci, să se considere că raportul sexual săvârșit în realizarea aceleiași rezoluții infracționale, atunci când victima este membru al familiei, prin constrângerea acesteia sau profitând de imposibilitatea ei de a se apăra ori de a-și exprima voința, atât înainte, cât și după ce aceasta a împlinit vârsta de 15 ani, constituie infracțiunea de viol prevăzută de art. 197 alin. 1 raportat la alin. 2 lit. b¹) și alin. 3 teza I din același articol, cu aplicarea art. 41 alin. 2 din Codul penal.

A considera altfel ar însemna să nu se țină seama că rezoluția inițială s-a realizat pe baza unei reprezentări cu caracter general a rezultatelor acțiunii și pe cunoașterea doar a condițiilor de ansamblu în care se vor desfășura actele ei componente, cu previzibilitatea survenirii unor condiții noi, de natură a influența în sensul accentuării, amplificării sau al diminuării efectelor faptelor ce au făcut obiectul reflecțiilor în cadrul procesului psihic de elaborare a rezoluției.

În acest cadru, unitatea de rezoluție, concretizată în acte de execuție ce reflectă urmărirea realizării scopului propus, nu poate fi influențată de pauzele inerente unui proces execuțional de durată, pentru a-l scinda într-o succesiune de momente corespunzând fiecărui act execuțional, pentru că s-ar contraveni voinței legiuitorului, impusă imperativ prin dispozițiile [art. 41](#) alin. 2 din Codul penal, de a uni într-un singur tot acțiunile făcând parte din conținutul aceleiași infracțiuni în măsura în care au fost săvârșite în realizarea aceleiași rezoluții.

Ca urmare, momentul epuizării infracțiunii continuate de viol coincide cu ultima acțiune, cu semnificația unei bariere în timp, care determină, la rândul ei, unicitatea infracțiunii de viol, cu toate componentele ei, comise în condiții tipice sau de agravare, de natură a influența fiecare la încadrarea juridică de ansamblu a faptei repetate, în raport cu dispozițiile legale în vigoare la data consumării ultimului act de execuție.

De aceea, în măsura în care unicitatea rezoluției infracționale caracterizează totalitatea actelor ce constituie infracțiuni de viol repetate în timp, iar în cazul când unul sau mai multe acte dintre acestea corespund și cerințelor de agravare conținute în textele de lege aplicabile, încadrarea juridică nu poate fi decât aceea corespunzătoare formei tipice, simple, prevăzută în art. 197 alin. 1 din Codul penal, cu raportare, după caz, la textul sau la textele de lege ce prevăd cazurile respective de agravare.

Totodată, față de conținutul concret al faptelor vizate de încadrarea juridică în infracțiunea de viol prevăzută de [art. 197](#) alin. 1 raportat la alin. 2 lit. b¹) și la alin. 3 teza I, cu aplicarea art. 41 alin. 2 din Codul penal, trebuie observat că acestea pot conține și acte ce corespund trăsăturilor caracteristice elementelor constitutive ale infracțiunii de incest, în sensul prevederilor [art. 203](#) din Codul penal.

Astfel, în măsura în care victima violului repetat este "membru al familiei" în accepțiunea art. 197 alin. 2 lit. b¹), cu referire la art. 149¹ din Codul penal, iar această situație este determinată de rudenie în linie directă sau de calitatea de frate sau soră, se impune ca, într-un atare caz, fapta să fie încadrată și în infracțiunea continuată de incest prevăzută de art. 203, cu aplicarea [art. 41](#) alin. 2 din Codul penal.

Procedându-se în acest mod, s-ar răspunde atât cerințelor specifice de încadrare juridică în cazul concursului ideal de infracțiuni reglementat în [art. 33](#) lit. b) din Codul penal, cât și necesității de a se da eficiență răspunderii penale instituite prin art. 203 din Codul penal pentru cazul când raportul sexual a avut loc "între rude în linie directă sau între frați și surori", independent dacă subiectul pasiv este sau nu și membru al familiei în accepțiunea art. 149¹ din Codul penal.

În consecință, în temeiul dispozițiilor art. 25 lit. a) din Legea [nr. 304/2004](#) privind organizare judiciară, republicată, precum și ale [art. 414](#)² din Codul de procedură penală, urmează a se admite recursul în interesul legii și a se stabili că raportul sexual săvârșit în realizarea aceleiași rezoluții, atunci când victima este membru al familiei, prin constrângerea acesteia sau profitând de imposibilitatea ei de a se apăra ori de a-și exprima voința, atât înainte, cât și după ce aceasta a împlinit 15 ani, constituie infracțiunea de viol prevăzută de art. 197 alin. 1 raportat la alin. 2 lit. b¹) și alin. 3 teza I, cu aplicarea art. 41 alin. 2 din Codul penal, iar în cazul în care raportul sexual a avut loc între rude în linie directă sau între frați și surori se va reține, în concurs, și infracțiunea de incest prevăzută de art. 203, cu aplicarea art. 41 alin. 2 din Codul penal.

PENTRU ACESTE MOTIVE

În numele legii

D E C I D:

Admit recursul în interesul legii declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

1. Raportul sexual săvârșit în realizarea aceleiași rezoluții infracționale, atunci când victima este membru al familiei, prin constrângerea acesteia sau profitând de imposibilitatea ei de a se apăra ori de a-și exprima voința, atât înainte, cât și după ce aceasta a împlinit 15 ani, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de viol prevăzute de [art. 197](#) alin. 1 raportat la alin. 2 lit. b¹) și alin. 3 teza I, cu aplicarea [art. 41](#) alin. 2 din Codul penal.

2. Infracțiunea de viol, în modalitatea raportului sexual, prevăzută de art. 197 alin. 1 din Codul penal raportat la alin. 2 lit. b¹) și alin. 3 teza I din Codul penal, cu aplicarea art. 41 alin. 2 din Codul penal, se va reține în concurs cu infracțiunea de incest prevăzută de [art. 203](#) din Codul penal, cu aplicarea art. 41 alin. 2 din Codul penal.

Obligatorie, potrivit [art. 414](#)² alin. 3 din Codul de procedură penală.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 10 martie 2008.

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE,
prof. univ. dr. NICOLAE POPA

Prim-magistrat-asistent,
Victoria Maftei